

Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de COVID-19

Actualitzat: 27.03.2020

Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral

Aquesta guia està en revisió permanent en funció de l'evolució de la malaltia i de la nova informació de què es disposi.

Coordinació:

Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral

Aquest document s'ha fet en col·laboració amb l'Associació Catalana de Salut Laboral i d'acord amb la Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública.

Alguns drets reservats

© 2020, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la **pàgina web de Creative Commons**.

Edició:

Barcelona, març de 2020

Assessorament lingüístic:

Secció de Planificació Lingüística del Departament de Salut

URL:

<http://canalsalut.gencat.cat/coronavirus>

Disseny de plantilla accessible 1.03:

Oficina de Comunicació. Identitat Corporativa.

Contingut

1	Introducció.....	4
2	Definicions.....	5
3	Actuacions.....	6
3.1	Suport al 061.....	6
3.2	Estudi i maneig de contactes.....	7
3.3	Treballadors especialment vulnerables (sensibles).....	8
3.4	Realització de proves diagnòstiques i tests ràpids.....	9
	Annex 1. Document per a la confirmació de la procedència de l'aïllament preventiu.....	10
	Annex 2. Notificació de contactes del coronavirus SARS COV-2.....	11
	Annex 3. Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública.....	12

1 Introducció

En l'actual situació de transmissió comunitària generalitzada, cal que tots els agents amb responsabilitats sobre la salut de la població (treballadora i no treballadora) col·laborin, dins de les seves possibilitats, per fer front a la pandèmia de COVID-19.

En aquest context, els serveis de prevenció de riscos laborals (SPRL) poden i han de jugar un paper essencial (cosa que en l'àmbit sanitari ja s'està fent), adaptant les seves activitats a les circumstàncies i necessitats actuals en cooperació amb les autoritats sanitàries i serveis de salut pública, en benefici dels seus propis treballadors, dels treballadors de les empreses a les qual donen servei i per contribuir al manteniment dels serveis essencials de la comunitat.

Aquesta guia, feta en col·laboració amb l'Associació Catalana de Salut Laboral, no entrarà en temes que ja estan tractats en altres documents oficials (i als quals es farà referència quan calgui) sinó que pretén aclarir les actuacions (algunes voluntàries, altres no) a desenvolupar pels SPRL i respondre a possibles dubtes.

La cooperació i actuació dels SPRL ve avalada per la normativa vigent, en especial per:

- Rd 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció. L'article 38, de col·laboració dels serveis de prevenció amb el Sistema Nacional de Salut, estableix que:

1. D'acord amb el que estableixen l'article 10 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, i l'article 21 de la Llei 14/1986, general de sanitat, el servei de prevenció ha de col·laborar amb els serveis d'atenció primària de salut i d'assistència sanitària especialitzada per al diagnòstic, el tractament i la rehabilitació de malalties relacionades amb el treball, i amb les administracions sanitàries competents en l'activitat de salut laboral que es planifiqui. Les unitats responsables de salut pública de l'àrea de salut, que defineix la Llei general de sanitat, són les competents per a la coordinació entre els serveis de prevenció que actuen en aquesta àrea i el sistema sanitari. Aquesta coordinació ha de ser desplegada per les comunitats autònomes en l'àmbit de llurs competències.

2. El servei de prevenció col·laborarà en les campanyes sanitàries i epidemiològiques organitzades per les Administracions públiques competents en matèria sanitària.

- Rd 843/2011, de 17 de juny, pel qual s'estableixen els criteris bàsics sobre l'organització de recursos per desenvolupar l'activitat sanitària dels serveis de prevenció.

L'article 3, que tracta de les activitats sanitàries dels serveis de prevenció, en el seu punt i) indica com activitat, col·laborar amb el Sistema Nacional de Salut, tal i com estableix l'article 38 del Reglament dels serveis de Prevenció.

En el punt k) indica com activitat, participar en qualsevol altra funció que l'autoritat sanitària li atribueixi en el marc de la col·laboració establerta en els articles 38 i 39 del Reglament dels Serveis de Prevenció.

També cal tenir en compte el document *Procedimiento de actuación para los Servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al nuevo coronavirus (SARS-COV-2)*.

En qualsevol activitat que dugui a terme el servei de prevenció s'ha de tenir en compte, en primer lloc, la seguretat i salut dels propis treballadors, aplicant les mesures establertes per la normativa de prevenció de riscos laborals i les recomanacions de les autoritats sanitàries i de salut pública.

En el context actual hi ha una gran quantitat de guies, procediments i documentació que canvien ràpidament amb el temps. En cas de dubte, els SPRL seguiran les indicacions del Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral, de la Sub-direcció General de Promoció de la Salut de la Secretaria de Salut Pública.

Aquesta guia s'anirà actualitzant i modificant, tant ràpid com sigui possible, en funció de les necessitats i conforme evolucionin els fets, per la qual cosa cal comprovar sempre la versió més actualitzada.

2 Definicions

La situació epidemiològica actual de transmissió comunitària generalitzada del coronavirus SARS-CoV-2 a Catalunya i el pas de la fase de contenció a la fase de mitigació, ha comportat la incorporació de canvis a la gestió de casos i contactes. En la fase actual de transmissió del SARS-CoV-2 es realitza la detecció d'infecció en situacions molt restringides lligades a 3 situacions: l'ingrés hospitalari, la condició de ser treballador sanitari o sociosanitari o d'altres serveis essencials o tenir una condició d'especial vulnerabilitat.

Segons el *Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2* de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT):

- **Cas confirmat:** cas que compleix criteris de laboratori.
- **Cas probable:** en cas que els resultats de laboratori per a SARS-CoV-2 no siguin concloents o siguin únicament positius per a una de les PCR del criteri de laboratori.
- **Cas descartat:** cas amb resultats de laboratori per a SARS-CoV-2 negatius.

- **Cas possible:** cas amb infecció respiratòria aguda lleu sense criteri per practicar test diagnòstic.
- **Contacte estret:**
 - Qualsevol persona que hagi proporcionat cures a un cas probable o confirmat mentre que el cas presentava símptomes: treballadors sanitaris que no han utilitzat mesures de protecció adequades, membres familiars o persones que tinguin un altre tipus de contacte físic similar.
 - Convivents, familiars o qualsevol persona que hagi estat en el mateix lloc que un cas probable o confirmat mentre que el cas presentava símptomes a una distància < 2 metres durant un temps d'almenys 15 minuts.

3 Actuacions

3.1 Suport al 061

Degut a l'evolució de la pandèmia de COVID-19, el 061, malgrat l'augment de personal i altres mesures com la informació disponible a Canal salut, el test online i l'aplicació Stop COVID19-Cat, està sotmès a una sobresaturació de trucades i, en ocasions, no pot respondre amb la rapidesa que seria convenient.

Una mesura que pot ajudar a pal·liar aquesta situació és que els serveis de prevenció, tant propis com aliens, estableixin un servei telefònic de consulta per als seus propis treballadors i pels treballadors de les empreses clients pel que fa a la pandèmia de COVID-19. No es tracta, per tant, de substituir al 061 rebent trucades de qualsevol persona i sobre qualsevol tema, sinó de donar un suport dirigit als treballadors propis i d'empreses clients pel que fa a l'actuació enfront del nou coronavirus.

Els serveis de prevenció que optin per aquest servei hauran de:

- Establir un telèfon o telèfons de contacte per a fer les consultes, establir l'horari de prestació del servei (quan més extens millor si bé seria recomanable com a mínim de 8 AM a 8 PM) i dies de servei, preferiblement els set dies de la setmana.
- Organitzar el servei amb els seus professionals sanitaris.
- Donar a conèixer el servei als treballadors propis i de les empreses clients pels mitjans que es considerin més idonis.
- Seguir les recomanacions i instruccions dels procediments i guies establertes per l'autoritat sanitària, en especial la versió sempre més actual disponible del *Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2*
- En el cas de treballadors/es que presentin simptomatologia compatible amb infecció aguda de les vies respiratòries d'inici sobtat (tos, febre, dificultat respiratòria de qualsevol gravetat) i sense cap altra etiologia que expliqui plenament el quadre clínic (sospita clínica

basada en els criteris més recents marcats per l'ECDC i l'OMS) es considerarà cas possible, se li comunicarà que ha de romandre a domicili i s'indicarà que contacti amb el seu centre d'Atenció Primària, i, si no pot, amb el 061. Se li farà arribar al treballador un document (annex 1) amb aquesta indicació.

El Departament de Salut registrarà els Serveis de Prevenció que faran aquest suport per la qual cosa han de comunicar al correu **salut_laboral_aspcat@gencat.cat** les següents dades:

Nom del Servei de Prevenció

Persona responsable i email

Número/números de contacte del servei telefònic

Horari i dies del servei telefònic

Previsió d'inici d'aquesta activitat

3.2 Estudi i maneig de contactes

Els SPRL seran els encarregats d'establir els mecanismes per la investigació i seguiment de contactes estrets d'aquells casos confirmats, probables o possibles (aquests últims sobretot en àmbits no sanitaris en els que, per les circumstàncies actuals, difícilment es realitzen proves diagnòstiques) de les empreses a les quals donen servei, de manera coordinada amb els serveis de salut pública, seguint els criteris establerts en el *Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2*.

Els serveis de salut pública en aquest cas són la Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública de l'ASPCAT, els Serveis de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública (SVE) territorials que en depenen i, a la ciutat de Barcelona, El Servei d'Epidemiologia de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

El SPRL ha d'informar a les empreses clients que desenvolupa aquesta tasca d'estudi de contactes i que, per tant, les empreses els hi han de comunicar, pel procediment que estableixin, els casos confirmats, probables o possibles dels quals siguin coneixedors, per poder fer l'estudi.

D'acord amb els serveis de salut pública, aquesta actuació és especialment necessària i s'ha de prioritzar en aquells àmbits de treball on hi ha les persones més vulnerables, com són els establiments sociosanitaris i residències de gent gran, i els serveis essencials per la comunitat que segueixen actius.

L'estudi de contactes, d'acord amb els criteris actuals dels serveis de salut pública, es farà a partir de la data d'inici de símptomes del cas.

Als contactes estrets se'ls ha de recollir les dades epidemiològiques bàsiques mitjançant el formulari inclòs a l'annex 4 del *Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2* de l'ASPCAT (veure annex 2 d'aquest document). Els annexos s'han d'enviar, per correu electrònic, al SVE corresponent (al del municipi del pacient i també al del municipi de l'empresa si no coincideixen). A l'annex 3 hi ha la llista d'adreces dels SVE.

De forma general, qualsevol persona asimptomàtica que compleixi la definició de contacte estret n'ha de ser informada del fet i se li ha de comunicar que ha de romandre al domicili durant un període de 14 dies.

En el cas de professionals sanitaris es seguiran les recomanacions específiques que hi ha en el *Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2* de l'APSCAT. Aquestes recomanacions es poden aplicar en el cas de personal sociosanitari i d'altres serveis essencials per tal de mantenir el servei .

En tots els casos en que procedeixi un aïllament domiciliari, el SPRL, en la seva funció de col·laboració per fer front al nou coronavirus, lliurarà a la persona afectada un document (annex 1) que confirmi la procedència d'aquest aïllament. Aquest informe és preceptiu perquè els metges del Sistema Públic de Salut puguin donar la baixa si és necessari. Per a això, la persona afectada s'haurà de posar en contacte amb el seu CAP.

3.3 Treballadors especialment vulnerables (sensibles)

El SPRL ha d'avaluar la presència de personal amb condicions d'especial vulnerabilitat en relació a la infecció de coronavirus SARS-CoV-2 () i determinar les mesures de prevenció, adaptació i protecció que siguin necessàries, incloent la possible reubicació en un altre lloc de treball.

D'acord amb el Ministeri de Sanitat, aquest ha definit com grups vulnerables per a la COVID-19 les persones amb diabetis, malaltia cardiovascular, inclosa hipertensió, malaltia hepàtica crònica, malaltia pulmonar crònica, malaltia renal crònica, immunodeficiència, càncer, embaràs i majors de 60 anys, seguint l'estat de coneixements actuals i el principi de precaució. La decisió final ha de ser fruit d'una avaluació individual que tingui en compte l'estat de salut de la persona així com les condicions de treball i tasques a realitzar.

En el cas que no es puguin garantir unes condicions de treball que permetin realitzar la feina sense augmentar el risc propi de la condició de salut de la persona treballadora ni sigui possible reubicar-la, està indicat l'aïllament preventiu.

El SPRL emetrà i farà arribar a la persona afectada un informe que acrediti la indicació d'aïllament preventiu per impossibilitat de reubicació en un lloc exempt de risc de COVID-19 de manera individualitzada, tal com estableix el Document **Actualización a 19 de marzo de 2020 de las instrucciones aclaratorias relativas al nuevo procedimiento de**

remisión de partes de los servicios públicos de salud por coronavirus, conforme al Real Decreto Ley 6/2020, de 10 de marzo del Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones segons el qual:

5.1 Situacions en les que procedeix emetre comunicat de baixa en casos d'aïllament:

*No procedeix la seva emissió en els casos de treballadors/es sense causa actual d'IT per les patologies prèvies que siguin derivades per les empreses o acudeixin elles mateixes a sol·licitar IT per temor al contagi de COVID19, **excepte que es tracti de treballadors/es especialment sensibles al risc de SARS-CoV-2 (estat biològic conegut degut a patologies prèvies, medicació, trastorns immunitaris o embaràs)** i com a tals, **amb informe del respectiu servei de prevenció de riscos laborals**, tal com indica el Ministeri de Sanitat, **quedi acreditada la indicació d'aïllament per impossibilitat de reubicació en lloc de treball exempt de risc COVID 19 de manera individualitzada.***

Aquest informe és preceptiu perquè els metges del sistema públic de salut emetin el comunicat de baixa (amb el codi CIM-10 Z20-828). La baixa s'ha de mantenir mentre persisteixi la situació que l'ha generat. S'ha de donar la baixa a la persona afectada excepte quan continuï realitzant la seva tasca per mitjans no presencials.

El SPRL informará sobre les accions d'aïllament preventiu a les persones afectades i als òrgans de representació en matèria de seguretat i salut en el treball, si n'hi haguessin, guardant la deguda confidencialitat.

3.4 Realització de proves diagnòstiques i tests ràpids

Fins ara el diagnòstic de la malaltia s'ha basat en els kits de PCR, dels quals hi ha una important mancança per la qual cosa no s'ha pogut generalitzar el seu ús. La possibilitat de fer tests ràpids permetrà millorar la classificació de casos i prendre amb major seguretat les mesures preventives adequades.

Els SPRL de les empreses de serveis essencials que estan en activitat actualment, (socio sanitari, residències de gent gran, sector farmacèutic, alimentació, transports...) han de contribuir a fer aquestes proves, segons disponibilitat de kits i tests, i d'aquesta manera gestionar l'estudi i maneig de contactes .

Un cop hi hagi disponibilitat de proves es donaran a conèixer els criteris i procediment a seguir, d'acord amb les indicacions del Departament de Salut i l'evolució de la pandèmia.

ANNEX 1.

DOCUMENT PER A LA CONFIRMACIÓ DE LA PROCEDENCIA DE L'AÏLLAMENT PREVENTIU

- **Dades de la persona a la que s'ha indicat aïllament preventiu:**

- Nom i cognoms:
- N° de DNI/NIF:
- Telèfon de contacte:
- Municipi de residència:
- Nom de l'empresa:

- **Motiu d'aïllament, fent servir els codis CIM-10 ES**

Contacte o exposició:
Z20.828: Contacte i exposició (sospitada) a altres malalties transmissibles virals contagioses víriques.

Infecció:
B34.2: Infecció deguda a coronavirus no especificada

- **Justificació resumida del motiu de la sol·licitud (només per contacte o exposició):**

Presenta problemes de salut previs que poden agreujar els efectes del SARS-COV-2. Especificar:

Embaràs

- **No existeix altra alternativa preventiva (teletreball o d'altres mesures d'adaptació del lloc de treball) i l'activitat principal de l'empresa no està entre les activitats suspeses pel R.D 463/2020.**

- **Data de l'inici de l'aïllament:/...../.....**

Data:

Signat pel metge /essa del Servei de Prevenció (nom i cognoms):

Nom Servei de Prevenció de Riscos Laborals:

ANNEX 2.**NOTIFICACIÓ DE CONTACTES DEL CORONAVIRUS SARS-COV-2.**

(ÉS IMPRESCINDIBLE REMETRE L'ANNEX AMB CIP O DNI/NIE/PASSAPORT PER LA CORRECTA IDENTIFICACIÓ DE LES MOSTRES).

Data de notificació: _____ Comunitat autònoma: _____

Dades del cas:

Nom i cognoms _____

CIP: _____ DNI/NIE/PASSAPORT _____

Codi del cas³ _____

Dades del contacte

Nom i cognoms _____

CIP: _____

Codi de contacte⁴ _____

Sexe: (H / D / NS/NC)

Data de naixement: _____ Núm. de telèfon: _____

Tipus de contacte:

Treballador sanitari

Família

Amic

Altres

Lloc de contacte:

Hospital

Casa

Altres

Síntomes respiratoris: SÍ NO NS/NC

Data d'inici dels símptomes: _____

Data de la primera exposició (dd/mm/aaaa): _____

Mostra respiratòria recollida (S/N)

Mostra de sèrum recollida (S/N)

³ Codi: codi CA; any (aa); núm. cas

⁴ Codi: codi CA; any (aa); núm. Contacte

ANNEX 3. SERVEIS DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA I RESPOSTA A EMERGÈNCIES DE SALUT PÚBLICA TERRITORIALS I SERVEI D'URGÈNCIES DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA DE CATALUNYA (SUVEC)

Sub-direcció general de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública

Edifici Salvany. Roc Boronat 81-95 (08005 Barcelona)

Telèfon: 93 551 3693 / 93 551 3674

Agència de Salut Pública de Barcelona

(Barcelona ciutat) Servei d'Epidemiologia
Pl. Lesseps, 1 08023 Barcelona
Telèfon 932 384 545 (centraleta) A/e mdo@aspb.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Barcelonès Nord i Maresme

C. Roc Boronat, 81-95 (Edifici Salvany)
08005 Barcelona
Telèfon 935 513 900 (centraleta) A/e uve.bnm@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Barcelona Sud

C. Feixa Llarga, s/n – 3a planta Antiga Escola d'Infermeria, 3a pl.
(Hospital Universitari de Bellvitge)
08907 L'Hospitalet de Llobregat
Telèfon 932 607 500 (centraleta) A/e bachelonasud@gencat.cat (brots, MDI)

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Vallès Occidental i Vallès Oriental

Ctra. Vallvidrera, 38
08173 Sant Cugat del Vallès
Telèfon 936 246 432
A/e epi.valles@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a la Catalunya Central

C. Muralla del Carme, 7, 5a pl.
08241 Manresa
Telèfon 938 753 381 (centraleta)
A/e uvercc@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Girona

Plaça Pompeu Fabra, 1 (Edifici de la Generalitat)
17002 Girona
Telèfon 872 975 666 (centraleta)

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública a Lleida i Alt Pirineu i Aran

C. Alcalde Rovira Roure, 2
25006 Lleida
Telèfon 973 701 600 (centraleta)
A/e epidemiologia.lleida@gencat.cat

Servei de Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre

Av. Maria Cristina, 54
43002 Tarragona
Telèfon 977 22 41 51 (centraleta)
A/e epidemiologia.tarragona@gencat.cat

Unitat de Vigilància Epidemiològica de la Regió Sanitària Terres de l'Ebre

Plaça Gerard Vergés, 1
43500 Tortosa
Telèfon 977 495512
A/e epidemiologia.ebre@gencat.cat

Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)

Telèfon: **627 480 828**. (Laborables a partir de les 15 hores i les 24 hores el cap de setmana i festius).